Sigvard Berglöf & Peter Melz

Skattenytt 50 år

Vid den tidpunkt när första numret av Skattenytt kom ut fanns det två skattetidskrifter, nämligen Svensk Skattetidning och Tidskriften Taxeringsnämnden, men det skulle snabbt visa sig att det fanns utrymme för den nya tidskriften. Den verkliga anledningen till att Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund TOR började ge ut sitt fackorgan Skattenytt var egentligen föranlett av en konflikt mellan TOR och Tidskriften Taxeringsnämnden dels beträffande den mängd annonser i tidningen som nästan genomgående inte hade med taxering eller skattefrågor att göra och dels svårigheten för TOR att få till stånd ett för TOR godtagbart avtal om tidskriften. Detta resulterade i att utgivaren av Tidskriften Taxeringsnämnden meddelade att han inte längre önskade ett samarbete med TOR i tidskriftsfrågan. Denna uppsägning kan ha skett i förlitande på att TOR därefter skulle bli lättare att förhandla med men ledde i stället till att i och med uppsägningen allt samarbete upphörde mellan förbundet och tidskriften. Det framhölls från TOR:s sida att den tidskriften därefter var ett privat organ som för sin finansiering i allt större utsträckning fick förlita sig på annonser av det slag som ledde till att samarbetet upphörde. Det verkställdes skyndsamt en utredning om de ekonomiska förutsättningarna för utgivande av en ny skattetidskrift och det utarbetades en cirkulärskrivelse med vädjan om bidrag till ett garantikapital till såväl alla föreningar, som var anslutna till TOR, som till taxeringsnämndsordförande, kronoombud och taxeringskonsulenter. Denna vädjan emottogs synnerligen positivt och genom bidragsteckningen visades ett synnerligen stort intresse för en ny skattetidskrift som skulle bli ett fackorgan för TOR.

Vid utgivandet av det första numret och under ett par år var häradsskrivaren Oscar Lewrö, Leksand, ansvarig utgivare och redaktören Al Vanner, Stockholm, fackredaktör. I anmälan av tidskriften angavs som syfte att den skulle verka för en rättvis och jämlik taxering och bidra till en i görligaste mån likformig bedömning och tillämpning i landets olika taxeringsdistrikt. Vidare framhölls att tidskriften skulle innehålla artiklar i aktuella frågor och redogörelser för lagtillämpning och lagändringar varigenom det skulle bli möjligt såväl för ledamöter i taxerings- och prövningsnämnder som för de skattskyldiga att följa med de ofta förekommande lagändringarna och utslag såväl i Regeringsrätten som i Kammarrätten – varav det då fanns endast en – och prövningsnämnderna och vidare intressanta beslut av beskattningsnämnderna. Sakkunnig- och kommittébetänkanden och TOR:s egna remissvar skulle refereras, behandling av beskattningsfrågor i riksdagen skulle följas och insända frågor i beskattnings- och taxeringsspörsmål skulle efter bästa förmåga besvaras. Med hänsyn till att tidningen var ett fackorgan för TOR skulle givetvis föreningsnyheter flyta in.

Det framgår av denna programförklaring att tidningen redan från början var avsedd att få en vid läsekrets såväl bland taxeringstjänstemän som bland övriga som hade behov av en sakkunnig information. Att avsikten var att det inte skulle vara oöverkomligt att hålla sig med tidningen framgår av den ursprungliga prenumerationskostnaden, 10 kronor per år. Tidningen hade omedelbart en stor upplaga, som sedan steg år från år till 1974, då upplagan uppgick till 25000 exemplar, en bidragande orsak till detta var det fortsatt – och alltjämt gällande – förhållandevis låga prenumerationspriset men väsentligast var

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:20

naturligtvis tidningens höga kvalitet samt att den alltid kom ut vid utlovad tidpunkt. Den förhållandevis fåtaliga redaktionen som då verkade för tidningen var ytterligt besjälad av att i rätt tid få ut en matnyttig tidning och hade härvid ett mycket värdefullt stöd av en trogen författarkår.

Redan den första årgången kom att innehålla ett stort antal intressanta artiklar som var av stort värde för en vid läsekrets, i första numret lämnade dåvarande skattedirektören Sture Jarnerup en rättspraxisredogörelse i fråga om äkta makas taxering och under året flöt 25 artiklar in, tidskriften hade redan från början en avancerad författarkår som därefter varit tidskriften trogen. Ur första årgången kan detta exemplifieras med några av artiklarna, nämligen att dåvarande landskamreraren Bror Alvin behandlade den skönsmässiga bedömningen i taxeringsfrågor, förre landshövdingen Gustaf Andersson fastighetstaxeringen, dåvarande taxeringsnämndsordföranden Ernst Annell beskattningen och penningvärdeförsämringen, dåvarande kammarrättsrådet Nils Bodin fastighetstaxeringsproblem i två artiklar, professor Erik Hagberg taxering av hyreshus, dåvarande taxeringsinspektören Erik Lilliesköld dels beskattning av ersättning vid sjukdom eller olycksfall dels rätt beskattningsår, dåvarande kammarrättsrådet Nils G Lindqvist avdragsrätt för amortering av studieskuld, dåvarande taxeringsintendenten Helmer Norell taxering av jordbruksfastighet och jur. dr KGA Sandström om rätten att vid taxering avdraga kostnad för brunnsborrning. Detta är således endast ett axplock ur den årgångens innehåll, men de behandlade problemen har stor likhet med dagens många tillspetsade skattefrågor. Årgången omfattade 408 sidor och innehöll vidare avgöranden av Regeringsrätten, Kammarrätten och prövningsnämnder, ett flertal artiklar av informativ karaktär, åtta remissvar av TOR, en senare struken spalt Taxeringshumor m.m. Av det här sagda framgår att Skattenytt redan från inledningsskedet på ett föredömligt sätt funnit sin stil. År 1952 tillkom Riksskattenämnden och under den tid nämnden bestod svarade Skattenytt för utgivningen av Riksskattenämndens meddelanden. Utgivningen fortsatte för övrigt under de första åren efter det att Riksskatteverket tillkommit, men RSV önskade tidigt själv svara för den utgivningen. Under en övergångsperiod fortsatte emellertid Skattenytt ändå att tillhandahålla sina prenumeranter anvisningar och meddelanden från RSV, men upphörde definitivt med detta vid utgången av 1988.

1986 och 1989 beslutade riksdagen att den dittills gällande s.k. fritidsgranskningen av deklarationer skulle upphöra i och med utgången av 1990. Det innebar att den ursprungliga grunden för TOR:s existens upphörde. TOR ville dock att tidskriften Skattenytt skulle fortleva. Vid TOR:s upplösning 1988 bildade därför TOR en forskningsstiftelse och tillsköt ett kapital samt tidskriften. Skattenytt drivs i ett aktiebolag som ägs av stiftelsen. Stiftelsens avkastning används för att främja skatterättslig forskning.

Redaktionen för Skattenytt har under årens lopp haft en litet varierande uppläggning. Ursprungligen fanns en mindre redaktionsnämnd vari ingick en fackredaktör, fil. lic. Al Vanner. Han fick så småningom dåvarande kammarrättsfiskalen Dag Helmers som medredaktör och nämnden försvann. 1961 tillträdde kammarrättsrådet Hans Bylin som redaktör i vilken position han kvarstod till sin död 1985. Genom sitt långvariga redaktörskap personifierade Hans Bylin för många Skattenytt under denna period. Ganska omedelbart knöt Hans Bylin dåvarande kammarrättsassessorn Ulf Fredholm som biträdande fackredaktör till tidningen. Ulf Fredholm ersattes 1967 av dåvarande kammarrättsfiskalen Sigvard Berglöf som sedan efterträdde Hans Bylin som redaktör 1985.

I samband med stiftelsebildningen 1988 kom redaktörskapet liksom ansvaret i stort för Skattenytt att övergå till den akademiska skatterätten. Professor Göran Grosskopf blev redaktör och samtidigt inrättades en redaktionskommitté med företrädare från olika delar av skattevärlden. 1991 övertog dåvarande docenten Peter Melz redaktörskapet, som 1997 gick vidare till professor Bertil Wiman och 1999 till dåvarande docenten Robert Påhlsson. Fr.o.m. 1997 återinfördes även biträdande redaktörer, denna gång två

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:20

till antalet: t.f. professor Christer Silfverberg och docent Kristina Ståhl. Utöver de nu nämnda har under hela tiden funnits en mindre krets synliga eller osynliga fasta medarbetare som har ansvarat för avdelningar såsom rättsfallsreferat.

Vi vågar påstå att Skattenytt från första början hållit och alltjämt håller en kvalitetsmässigt hög nivå med många för den skatterättsliga doktrinen väsentliga artiklar. Samtidigt har strävan hela tiden varit att även tillhandahålla mer praktiskt och aktualitetsbetonat material samt att kontinuerligt redovisa lagstiftning, praxis, rekommendationer etc. I sistnämnda avseende har dock väsentliga förändringar skett närmast på grund av utvecklingen av andra informationskanaler, inte minst senast RSV:s hemsidor på internet. Sålunda redovisas inte detta material lika fullständigt längre i Skattenytt. Slutligen kan framhållas de inslag som tillkommit under senare år. 1991 avsattes ett nummer av tidskriften till rättsfallskommentarer som ger en systematisk och kommenterad sammanställning av varje års rättspraxis. 1997 började den internationella utvecklingen, inte minst EG-domstolens domar, att rapporteras i en särskild avdelning. Skattenytts hemsida på Internet introducerades under 1999 (www.skattenytt.se). Från och med 2001 blir det också möjligt för prenumeranter att få tillgång till tidskriften i fulltext direkt i sin dator.

Skattenytt har fyllt femtio år och klivit in i ett nytt millennium. Mycket har ändrats i tidningen över åren men ändå är mycket likt 1951 års debutant. Med önskan om såväl kontinuitet som förnyelse ser vi fram mot nya årgångar.

Sigvard Berglöf är f.d. regeringsråd och nu konsult hos Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB.

Peter Melz är professor i finansrätt vid juridiska institutionen, Stockholms Universitet.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:20